

Lipcse és Brüsszel előtt

A Hungexpo rendezésében 31 külkereskedelmi joggal felruházott magyar vállalat készül a lipcsei tavaszi vásárra. A március 1-10. között megrendezett vásár magyar anyaga minden eddiginél gazdagabb lesz. A vállalatok összesen 4200 négyzetméter helyet béreltek, a tavalyinál 600 négyzetméterrel nagyobb. Az NDK egyik legjelentősebb vásárára a tavalyi 35-tel szemben 43-44 vagonnyi ipari és mezőgazdasági terméket szállítanak ki. Az első vagonokat már útnak is indították.

A magyar árut Lipcseben 33 helyen, a különböző szakbemutatókon láthatják az érdeklődők. Olyan újdonságokat is bemutatnak, mint az Irodagépteknikai Vállalat elektromos írógépe és a Híradástechnikai Ktsz teljesen tranzistorizált ipari televíziós kamerája. Az Orion a BNV-n aranyéremmel kitüntetett hatsatornás relé-állomásával szerepel. Ismét bemutatkozik külföldön a szegedi halászléköcska és a legújabb csokoládédesszert-sorozat.

Magyar találmány megvásárlásával nagy jelentőségű munkához kezdtek a tatai Hűtőtechnikai Ktsz-ben. Gál Pál budapesti mérnök szabadalmának hasznosításával valósággal forradalmasítják az alumínium olvasztásának technológiáját. Bár az alumíniumnak számos kedvező tulajdonsága van, széles körű felhasználását akadályozza, hogy nem tudják egyszerű módon forrasztani. A budapesti mérnök ezt a problémát oldotta meg: az eddigi bonyolult és költséges forrasztási technológiák helyett rendkívül egyszerű eljárást dolgozott ki az alumíniumnak alumíniummal és más fémekkel való forrasztására. Az új módszer lényege: különleges összetételű vegyszerfürdőben a fémfelületek önmaguktól forrnak össze, alkotnak tökéletes fémkötést.

Az érdekes eljárást bemutatják a Brüsszelben, márciusban nyíló nemzetközi kiállításon is. (MTI)

Hátezer vizsgálat alapján jelentik!

Javult az élelmiszerek minősége

Szinte hetente ellenőrzik a húsárakat, a pékárukat, a tejtermékeket és a konzerveket a Szeged városi Minőségvizsgáló Intézet munkatársai, nemcsak a gyártási folyamatban, hanem a kereskedelemben is. Ugyancsak ellenőrzik a mezőgazdasági üzemek feldolgozó üzemre-szeinek termékeit. Az elmúlt évben 6 ezer vizsgálatot végzett az intézet, amelynek alapján megküldte a véleményét — gyakran a figyelmeztetést — az élelmiszerek minőségéről, súlyáról és a csomagolásról a gyártóknak vagy a kereskedelmi cégeknek.

A tavalyi vizsgálatok alapján azt jelentette az intézet a megyei tanács vb tegnapi ülésén, hogy

a tejtermékek kivételével

az élelmiszerek minősége javult.

s ez a jobb minőség már állandó. Ez nem jelenti azt, hogy ne lennének még hibák. Például a kenyér minősége már határozottan jobb Szegeden és a megyében, viszont

gyakori a súlycsökkentés.

Ez ugyanolyan figyelemre méltó vétség, mint a minőségromlás, hiszen mindkettő megkárosítja a vásárlót.

Érdekes, hogy a vizsgálat-sorozat azt állapította meg a múlt évben, hogy az új gazdaságirányítási rendszerben is nagy szigorral kell eljárni azok ellen a cégek ellen, amelyek minőségromlást, vagy súlycsökkentést eltérnek. Vagyis az élelmiszereket az intézet munkatársai gyakran és gondosan fogják vizsgál-

ni ezután is, noha a gyártó üzemek is végzik ezt a termelés során, de indokolt az objektív vizsgálat, hogy a vállalatok ne tesse-nek szert jogtalan haszonra

— hiszen a fogyasztók zsebéből emelik ki a pénzt, ha rosszabb az áru ugyanazért az árért, vagy kevesebb annál, mint amit a szigorú szabványok előírnak. De ugyanígy jogos a szigor a mezőgazdasági feldolgozó üzemekkel szemben is, hiszen némelyiknél nincsenek meg a gyártáshoz szükséges feltételek, s emiatt gyengébb az árjuk, de még az sem tudatosodott eléggé, hogy a szabványok betartása minden gyártó cégre egyformán kötelező. Nem egyszer viszont a kereskedelem a felelős a minőségromlásért: a sütőüzemben még szép kenyerek a pulton, a zsúfolt raktárakban nyomorodnak meg; sok eladó nem ismeri a szavatossági jelzéseket a konzerveken; az is gyakori, hogy fagyasztott baromfit árul olyan üzlet, ahol hűtőpult nincs is. Nem csak arról van szó itt, hogy gusztos-e az élelmiszer — ami teljesen jogos kívánsága a vásárlónak —, de még ennél is fontosabb:

az élelmiszerek minőségének romlása egészségünket veszélyezteti.

Szólni kell a minőségvizsgáló intézet gondjairól is. Mostoha körülmények között dolgoznak az intézet épülete nem megfelelő, sürgősen felújításra szorul. Munkaerő-gondjaik is vannak, mérnököket és technikusokat kellene még alkalmazniuk, de emellett a jelenleg ott dolgozó munkája, tudományos felkészültsége garancia a feladatok jó ellátására. Az intézet anyagi gondjain bizonnyára segít az, hogy 1970. január 1-től a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium pénzügyi irányítása alá került.

Talán feltűnő: annak ellenére, hogy az élelmiszeripari termékek minősége összességében javult, mégis sokat beszélünk a hibákról. Nem türelmetlenség ez, indokolt a negatívumokat kiemelni, hiszen itt

a kis hibák ellen is erőlyesen kell fellépni,

ha kell szabálysértési vagy büntető eljárást kell indítani. Ezt javasolta a megyei tanács vb is a minőségvizsgáló intézetnek, amellyel, hogy végzett munkájukért elismerését fejezte ki dr. Seimeci György igazgatónak és az intézet dolgozóinak.

P. Sz. M.

Milyen polgárai vagyunk Szegednek?

A társadalmi együttélés iratlan és írott szabályai között tulajdonképpen nincs különbség: a becsületes, rendes emberek ezeket és azokat is egyformán igyekeznek betartani. A jogtudomány, a törvénykezés természetesen kénytelen disztingválni — éppen az együttélés megteremtésének és fenntartásának érdekében — sőt kettéválasztja még a szabályokat is, a súlyosabbak megsértésére szigorúbban sújt le, az enyhébbekért anyagi kártalanítást kér, pénzbüntetést szab ki értük. Semmi esetre sem szó szerint igaz, de valami van benne, hogy míg a törvények megszegése arra utal, hogy valaki nem jó állampolgár, a szabályok megsértése annak lehet mutatója, hogy ki milyen polgára szűkebb pátriájának, városának.

Hát mi, szegediek, milyen polgárai vagyunk városunknak? A három kerületi tanács igazgatási osztályához tavaly 1577 feljelentés érkezett szabálysértés miatt. Ez a szám önmagában nem sokat mond, annál is inkább, mert az előző évekkel szemben csökkenést mutat: 1968 októberében lépett életbe a szabálysértésekről szóló új törvény és kormányrendelet, mely a korábbihoz képest más kategóriákat állapított meg, s innen a csökkenés. Ezt igazolja a feljelentések nyomán kiszabott büntetések aránya is. Tavaly egrébent a feljelentett szabálysértések 49 százalékában szabtak ki a hatóságok pénzbírságot.

Bármennyire is kellemetlen, akad közöttünk néhány aprótolvaj, jogászai nyelven: még mindig nagy a tulajdon elleni szabálysértések száma. Azelőtt 200 forint volt a felső határ, az új törvény szerint szabálysértésnek számít, ha az etulajdonított holmi értéke nem több ötszáz forintnál, így azután bűnvádi eljárás helyett többen kerülnek most szabálysértési hatóság elé. Tavaly 312 ilyen ügyben szabtak ki pénzbírságot.

Pénzbírságot? Na és! Bizonyára csak legyintenek az illetők, s könnyedén kifizetik. Hát amennyire könnyedén lehet kifizetni pár ezer forintot! A büntetés felső határa ugyanis ötezer. Ilyen nagy összeg persze csak ritkán talál gazdára, átlagosan 289 forint jut egy-egy szabálysértésre. A közös szemléletmód, helyes bírságolási arány kialakulását segíti a másodfokon eljáró hatóság a fellebbezések elbírálásánál is. Ha indokolt, mérsékli vagy felemeli azt. Ha a szabálysértéssel valaki fegyelmi vétséget is elkövetett, az ügyet a munkahelyre küldik el: 33 fegyelmi tárgyalás lett szabálysértésekből.

Mint másban, sajnos ebben is igaz a mondás: csak abból lesz baj, ami kiderül. Ezt példazzák többek között a közbiztonsági szabálysértések. A feljelentések számát tekintve úgy tűnik, mintha a járdák takarításával soha semmi baj nem lenne a városban, hiszen az I. kerületi tanács 1969-ben mindössze 34, a II. kerületi 8 személyt büntetett pénzbírsággal, a III. kerület pedig egyetlen mulasztót sem jelentett fel. A kereskedelmi vállalatok is mintha csak szóban szolgálnák a vásárlók érdekeinek védelmét, pedig hát ez az új gazdasági mechanizmusban állítólag különösen előtérbe került. Két éve, 1967-ben még 71 személy ellen szabtak ki pénzbírságot a vásárlók megkárosításaért, 1968-ban már csak 22, 1969-ben pedig 13 ellen. A feljelentéseket jobbra a minőségvizsgáló intézet és a Delta kiskereskedelmi vállalat tette meg, az élelmiszer-kiskereskedelem nem talált olyat, aki vásárlóit becsapta... Bár nem vétek volna!

Aránylag sokan építkeznek még most is engedély nélkül. Erre következtethetünk a 257 ilyen szabálysértési ügyből, melyek közül 60 az I. kerületből való. Kontárkodásért vagy engedélyezett ipari tevékenységen belüli szabálytalanságért 28 szabálysértőt bírságoltak meg tavaly. Furcsa, de igaz, a hatóság olykor tehetetlen az ipari-kereskedelmi szabálysértések elkövetőivel szemben, mert a jelenlegi jogszabályok szerint nincs mód az iparengedélyt visszavonni annak, aki évenként két-három szabálysértést is elkövet.

A Minisztérium tanácsszervek osztálya a közelmúltban megvizsgálta, hogyan intézik Szegeden a szabálysértési ügyeket, s úgy találta, hogy a legjobban a megyei jogú városok közül. Ez kétségtelenül szép elismerés. Még további előrelépés volna azonban, ha a szabálysértések felfedése és intézése az eddiginél sokkal inkább társadalmi ügy is lenne. A végrehajtó bizottság tegnapi ülésén ennek megfelelően foglalt állást. Kétségtelen ugyanis, hogy Szeged lakói jó polgárai a városnak, a szabálysértők száma elenyészően kevés a lakosság számához képest. Ha tehát jobban odafigyelünk a társadalmi együttélés szabályainak megszegőire, a vállalatok, intézmények társadalmi aktíváikkal és belső ellenőrzésükkel segítenek a szabálysértési hatóság munkáját, több lenne a jogos büntetés és mégis kevesebb lenne a szabálysértés.

Fehér Kálmán

Mire az adatokból számok lesznek

Befejeződött Szegeden a népszámlálás. Hogy pontatlanok ne legyünk: a munka nagyja megvan, de még akad jelentkező a népszámlálók-nak a városi tanács épületében levő fõhadiszállásán. Akit ugyanis nem találtak meg az összeírók, azt odavárják. Ma jelentkezett egy fiatalember, hogy a háziaszszony, akinél alberletben lakik, kevés adatot tudott róla, most elküldte, hogy minden kérdésre pontos legyen a válasz. Meghallgatták, beírták a lapra. Akkor a fiatalember megszólalt: „Igazolást kérek, hogy itt voltam.” „A munkahelynek kell?” — csodálkoztak. „Á! A háziaszszonyak!” — felelt a fiatalember. „Mert igen bántaná őt, ha pontatlanok lennének az adatok.”

Személytelen adatok

Jellemző ez a kis történet is, hogy az emberek komolyan vették, segítették a népszámlálást, kedvesen fogadták a számlálókat. Azt mondta az egyik összeíró, hogy esténként talicskán vihették volna haza, ha a sok kupicával elfogadta volna az italt, amivel kínálták. Talán 3-4 ember akadt Szegeden összesen, aki zaklatásnak vette, s csak kis rábeszélésre látta be, hogy milyen fontos az összeírás. Hát... idősebb uraknak esetleg kellemetlen

volt, hogy nem jelentették be alberlőnek az ifjú hölgyet, egy hölgynek pedig az, hogy két élettársat kellett „összeírattatni”. Nehezen értették meg, hogy ezek a lapok hamarosan teljesen személytelenné válnak.

A gépek érdektelenek

Minden adatból szám lesz: jelzőszámot kap a város, a körzet, a lakás és minden-minden tény, s ugyan ki tudja azok után már megállapítani, hogy kirol van szó? Az elektronikus gépeket nem igazgatják a különlegességek. Még egyeztetik majd a két helyen összeírtakat — Szegeden is sok ilyen van, alberlők például, akik éppen állandó lakóhelyükön tartózkodnak — ezután már kezdődhet a feldolgozás.

Ahogy sok népszámláló is megkezdte a „feldolgozást”. Egy pedagógus mondta el, aki részt vett ebben a farszított munkában, hogy milyen érdekes volt számára ennyi család életébe bepillantani. (Egy-egy számlálóra átlag 300 ember összeírása tartozott.)

Egy élmény

A sok élmény, tapasztalat közül egyet máris elmond, s tanítványai között is hirdeti majd: a magasabb végzettségű és munkájukat szerető, kitartó és szorgalmas emberek — így tapasztalta —, jobb az életmódjuk, életkörülményeik kulturáltabbak. Ez a pedagógus a sok élményt, tapasztalatot szociológiai dolgozatban akarja összefoglalni. S addigra már a mi nevünk, foglalkozásunk egy-egy lyuk lesz egy kártyán, amelyet mogyorga rág egy komputer... Majd „megmondja” vizsont, hányan vagyunk, mit tanultunk, mit dolgozunk.

P. Sz. M.

A textiles bérekről tárgyalt a szakszervezet

A Textilipari Dolgozók Szakszervezete már eddig is többször vizsgálta a textilgyárak dolgozói helyzetének, bérezésének alakulását és ezzel foglalkozott keddi elnökségi ülésén is. Megvitaták milyen bérügyi intézkedésekre kerül sor ebben az évben, figyelembe véve a

bérek eddigi alakulását és azt a tényezőt, hogy a lakosság jobb áruellátása megkívánja a textilipari áruk termelésének fokozását. Az elnökség úgy foglalt állást, hogy a rendelkezésre álló, anyagi eszközökkel elsősorban a három műszakban foglalkoztatott fizikai dolgozók bérét kell emelni.

Találmány vakok számára

A lengyel Orvosi Akadémia Szemklinikáján előállították az „elektroftalm” nevű berendezést, a vak emberek „vezetőjét”. Az „elektroftalm” lényege, hogy a vak fejére fotokamerát helyeznek (optikai kamerát +5 dioptriás összpontosító len-

csével). A fotokamera alján egy mesterséges lencse, az úgynevezett fotóellenálló mozaik található, amelyen környező világ tükröződik vissza. A fotó-ellenállások mindegyike egy nyomóponttal áll összeköttetésben, s az utóbbiak összessége a vak ember homlokához van rögzítve. Ezeknek a nyomópontoknak a helyzete azonos a vak fotó-ellenállásoknak az optikai kamera mozaikjában elfoglalt helyzetével. Ily módon az a világos tárgy, amelynek a háttére sötét, visszaverődik a vak személy homlokának bőrén azonos formában, pl. a kör kör-formájában. Sőt, a tárgyaknak a térben való elhelyezkedése is megegyező módon verődik vissza, azaz érezhető nyomás

formájában a homlokon. Tehát, ha a tárgy, amelyről a vak az „elektroftalm” segítségével tudomást szerez, jobb oldalt helyezkedik el, a homlokon is jobb oldalon érezhető a nyomás. Az „elektroftalm” a fekete és fehér ellentétére épül. A vak akkor észleli az akadályt, ha az világos a sötét háttérben, vagy fordítva. Jelenleg az „elektroftalm” olyan továbbfejlesztett változatán dolgoznak, amely nemcsak a világot és sötétet, hanem a szivárvány színeit is megkülönbözteti. A fotokamerát a közeljövőben a tervek szerint miniatürizálják, s ebben az esetben a vakok fekete szemüvegén viselhető, a nyomópontok rendszere pedig a mellkasra vagy a gyomorra helyezhető.

SZERDA, 1970. JANUÁR 14.

